

Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ЗАДАЧ

Затверджено на засіданні кафедри
міжнародного бізнесу

Протокол № __ від _____ 2024 р.

Київ 2024

Збірник задач для студентів з дисципліни МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ (вибіркова) для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини, ОП «Бізнес в Європейському Союзі» / Укладачі: М.Е. Прохорова, к.е.н., доцент; А. Київ: КРОК, 2024. 23 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу _____
_____ 2024 р., протокол № 2

Рецензент: д.е.н., професор, професор кафедри міжнародної економіки Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана Стежко Н.В.

Навчально-методичне видання

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

© Збірник задач для студентів
з дисципліни
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА
ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ (вибіркова)
Укладачі: М.Е. Прохорова,
2024

ЗМІСТ

Назва тем	Стор.
ВСТУП	5
Тема 1. Концептуальні засади міжнародної економічної діяльності України	6
Тема 2. Місце України на світовому товарному ринку	13
Тема 3. Особливості розвитку міжнародної торгівлі послугами в Україні	16
Тема 4. Інноваційне співробітництво України	21
Тема 5. Україна в міжнародних міграційних процесах	22
Тема 6. Міжнародний туризм як форма розвитку інтеграційних комунікацій України	25
Тема 7. Міжнародне інвестиційне співробітництво України	26
Тема 8. Національна валютна система України як складова світової валютної системи	34
Методичні рекомендації до розв'язання задач	51
Список рекомендованих джерел	67

ВСТУП

Збірник задач з дисципліни «Міжнародна економічна діяльність України» складена відповідно до місця та значення дисципліни у структурно-логічних схемах, які передбачені освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра галузей знань: 29 - «Міжнародні відносини» для спеціальності 292 - «Міжнародні економічні відносини».

Збірник задач з дисципліни «Міжнародна економічна діяльність України» підготовлений відповідно до сучасних вимог ESG-2015 та спрямованого на забезпечення компетентнісного підходу.

Збірник задач з дисципліни "Міжнародна економічна діяльність України" - це незамінний посібник для студентів, що вивчають цю дисципліну. Він допомагає засвоїти теоретичний матеріал та практично застосовувати його в розв'язанні різноманітних задач.

Збірник містить широкий спектр задач, які дозволяють студентам досягти основні аспекти міжнародної економіки, ознайомитись з різноманітними методами аналізу та розрахунку, а також вивчити практичні аспекти міжнародних економічних відносин. Кожне завдання має чітке пояснення та відповіді, що дозволяє студентам самостійно перевіряти свої знання та вдосконалювати навички.

Збірник задач є важливим елементом підготовки студентів до заліків та іспитів. Він дозволяє студентам перевірити свої знання та вдосконалити їх перед складанням контрольних робіт та екзаменів.

У цілому, збірник задач з дисципліни "Міжнародна економічна діяльність України" є корисним та необхідним інструментом для всіх, хто має намір глибше зрозуміти теорію та практику міжнародної економіки.

Тема 1. Концептуальні засади міжнародної економічної діяльності України

Задача 1

Україна купила у Німеччини будівельні матеріали, вироблені українсько-німецьким спільним підприємством. Які форми міжнародної економічної діяльності були задіяні в цій угоді?

Задача 2

Розв'язати ситуативну задачу. Уряд України визнає необхідність розширення міжнародної економічної діяльності країни в умовах глобалізації. Вам, як провідному експерту з міжнародної економіки, доручено розробити стратегію розширення міжнародної економічної діяльності України з урахуванням досвіду провідних країн світу.

Ваше завдання – створити комплексну стратегію розширення міжнародної економічної діяльності України. Для цього Вам потрібно:

- а. Ознайомтеся з досвідом розвитку міжнародної економічної діяльності таких провідних країн, як США, Японія, Європейський Союз.
- б. Проаналізуйте сучасний стан міжнародної економічної діяльності України та визначте напрямки її вдосконалення.
- с. Розробити дорожню карту розширення міжнародної економічної діяльності України з урахуванням ресурсів і можливостей країни.
- д. Розгляньте виклики та можливості, які породжує глобалізація, і те, як їх можна використати для підтримки міжнародного економічного зростання України.
- е. Представити запропоновану стратегію у вигляді есе.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правова база: 1,5

Основний: 1,2, 5.

Додатковий: 39, 42, 76,77.

Інтернет-ресурси: 1, 2

Тема 2. Місце України на світовому товарному ринку

Задача 1.

В таблиці подано дані щодо експорту українських товарів та імпорту товарів в Україну.

	Всього експорт товарів, млн. дол. США	Всього імпорт товарів, млн. дол. США
2000	14572,5	13956
2001	16264,7	15775,1
2002	17957,1	16976,8
2003	23066,8	23020,1
2004	32666,1	28996,8
2005	34228,4	36136,3
2006	38368	45038,6
2007	49248,06	60669,92
2008	66954,43	85535,36
2009	39702,88	45435,56
2010	51430,52	60739,97
2011	68394,19	82608,24
2012	68809,81	84658,06
2013	63312,02	76963,97
2014	53901,69	54428,72
2015	38127,1	37515,6
2016	36361,7	39250
2017	43264,7	49607,2
2018	47335	57187,6
2019	50054,6	60800,2
2020	49212,9	54091,27

Завдання:

1. За даними таблиці розрахуйте темпи росту та приросту експорту товарів, темпи росту та приросту імпорту товарів, сальдо торгівлі товарами;
2. За результатами проведених розрахунків зробіть висновки.

Задача 2

Розв'язати задачу. ВВП України за паритетом купівельної спроможності становить 1697,5 млрд. \$ USA, експорт 241,5 млрд. \$ USA, імпорт 199,7 млрд. \$ USA. Визначити ступінь участі країни у міжнародних економічних відносинах.

Задача 3.

Український імпортер Боржомі отримує через торговельного маклера вигідну пропозицію на поставку грузинської мінеральної води, розлитої в бочки. Кількість мінеральної води – 35000 л; загальна вартість – 12000 дол; ціна за 1 л – 0,88; комісійні маклеру – 4%; ємність пляшки - 0,7 л; ринкова ціна - 20,5 грн; витрати на утримання складу – 17000 грн; вартість експедиторських

послуг – 40500 грн; вартість страхування – 2500 грн; транспортні накл. витрати – 3400 грн; митні витрати – 7550 грн; інші витрати – 2550 грн; природні збитки на складі - 425 л; розлив, маркування і упаковка – 64325 грн; втрати при розливі, пакуванні та маркуванні- 1,2%; прибуток імпортера – 25%; знижка імпортера покупцям – 5%; "сконто" – 2%; кредиторська ставка в рік – 14%; тривалість транспортування – 14 днів; термін упаковки і маркування – 20 днів; термін зберігання – 36 днів; курс долара – 30 грн. Чи може фірма дозволити собі скористатися послугами експедиторської і страхової компанії? Чи буде продукція користуватиметься попитом на ринку імпортера?

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правова база: 5,15 , 17

Основний: 1, 3,5.

Додатковий: 5,16,22,23,26,30,35, 39,42,43,45,46, 56, 63,70,75,76

Інтернет-ресурси: 5,8,14,17.

Тема 3. Особливості розвитку міжнародної торгівлі послугами в Україні

Задача 1.

1. Розв'язати задачу. В таблиці подано дані щодо експорту українських послуг та імпорту послуг в Україну.

	Всього експорт послуг, млн. дол. США	Всього імпорт послуг, млн. дол. США
1994	2118,4	309
1995	2621,5	630,4
1996	4746,6	1203,5
1997	4738,4	1417,7
1998	3819,7	1430,5
1999	3613,9	1112,9
2000	3486,8	1150,9
2001	3544,4	1147,5
2002	4055,3	1191,6
2003	4248	1458
2004	5307,9	2058,6
2005	6134,7	2935
2006	7505,5	3719,4

2007	9038,87	4980,62
2008	11741,29	6467,96
2009	9598,33	5173,53
2010	11759,41	5447,69
2011	13792,22	6235,19
2012	13599,13	6736,07
2013	14836,26	7608,98
2014	11520,85	6373,13
2015	9736,65	5523,02
2016	9867,99	5326,51
2017	10714,37	5476,15
2018	11637,95	6308,81
2019	15628,86	6942,15
2020	11167,05	5209,16

Завдання:

- а. За даними таблиці розрахуйте темпи росту та приросту експорту послуг, темпи росту та приросту імпорту послуг, сальдо торгівлі послугами;
- б. За результатами проведених розрахунків зробіть висновки

Задача 2.

Розв'язати задачу. В таблиці подано дані щодо експорту українських товарів та послуг та імпорту товарів та послуг в Україну.

	Всього експорт послуг, млн. дол. США	Всього експорт товарів, млн. дол. США	Всього імпорт послуг, млн. дол. США	Всього імпорт товарів, млн. дол. США
2000	3486,8	14572,5	1150,9	13956
2001	3544,4	16264,7	1147,5	15775,1
2002	4055,3	17957,1	1191,6	16976,8
2003	4248	23066,8	1458	23020,1
2004	5307,9	32666,1	2058,6	28996,8
2005	6134,7	34228,4	2935	36136,3
2006	7505,5	38368	3719,4	45038,6
2007	9038,87	49248,06	4980,62	60669,92
2008	11741,29	66954,43	6467,96	85535,36
2009	9598,33	39702,88	5173,53	45435,56
2010	11759,41	51430,52	5447,69	60739,97
2011	13792,22	68394,19	6235,19	82608,24
2012	13599,13	68809,81	6736,07	84658,06
2013	14836,26	63312,02	7608,98	76963,97

2014	11520,85	53901,69	6373,13	54428,72
2015	9736,65	38127,1	5523,02	37515,6
2016	9867,99	36361,7	5326,51	39250
2017	10714,37	43264,7	5476,15	49607,2
2018	11637,95	47335	6308,81	57187,6
2019	15628,86	50054,6	6942,15	60800,2
2020	11167,05	49212,9	5209,16	54091,27

Завдання:

- За даними таблиці розрахуйте зовнішньо-торговельний обіг, сальдо торговельного балансу, темпи росту та приросту зовнішньо-торговельного обігу, темпи росту та приросту зовнішньо-торговельного обігу;
- За результатами проведених розрахунків зробіть висновки

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правова база: 5, 15, 17

Основний: 1, 3, 5.

Додатковий: 16, 23, 26, 30, 35, 39, 42, 43, 45, 46, 56, 63, 70, 75, 76

Інтернет-ресурси: 5, 8, 14, 17.

Тема 4. Інноваційне співробітництво України

Задача 1.

Розв'язати ситуацію: Проблема: Уряд України стикається з труднощами у впровадженні інноваційних ініціатив співпраці для стимулювання економічного зростання та залучення іноземних інвестицій. Незважаючи на наявність добре освіченої робочої сили та багатих природних ресурсів, країні бракує необхідної інфраструктури та сприятливого ділового середовища для залучення й утримання транснаціональних корпорацій.

Завдання:

- Виявлення та оцінка поточного стану інновацій та кооперації в Україні.
- Взаємодія з відповідними зацікавленими сторонами, включаючи державні установи, організації приватного сектору та групи громадянського суспільства, щоб зрозуміти проблеми та можливості (обґрунтуйте установи з якими будете активно співпрацювати).
- Розробка комплексного плану подолання перешкод для інновацій та співпраці, таких як відсутність доступу до фінансування, недостатній захист інтелектуальної власності та складне регулювання.

- d. Проаналізуйте для впровадження найкращі практик та історії успіху для популяризації переваг інноваційної співпраці та заохочення ширшого впровадження.

Задача 2.

Розв'язати ситуацію: Завдання: Розробити сценарну прогнозну оцінку інноваційного розвитку України до 2030 року з використанням показників Європейського інноваційного табло.

Завдання:

- a. Проведіть ретельний аналіз європейської інноваційної таблиці та її показників, щоб зрозуміти їх актуальність і застосування в українському контексті.
- b. Збирайте та аналізуйте відповідні дані та інформацію про поточний стан інновацій в Україні, включаючи тенденції, сильні та слабкі сторони.
- c. Розробити набір вірогідних сценаріїв інноваційного розвитку України до 2030 року, враховуючи такі фактори, як економічне зростання, демографічні зміни, технологічний прогрес і зміни політики.
- d. Застосуйте показники Європейського рейтингу інновацій до кожного сценарію, щоб оцінити їхній потенційний вплив на інновації в Україні.
- e. Проведіть ретельний аналіз ризиків і невизначеності, щоб визначити потенційні перешкоди та проблеми, які можуть виникнути в кожному сценарії.
- f. Надати рекомендації та стратегії для зменшення ризиків та максимізації можливостей для інноваційного розвитку в Україні.
- g. Представте результати прогнозної оцінки в зрозумілій і доступній формі, включаючи візуалізації, підсумки та рекомендації щодо політики.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правова база: 17, 18

Основний: 3, 4, 5.

Додатковий: 3, 10, 25, 26, 27, 28, 29, 39, 45, 48, 54, 63, 76, 78

Інтернет-ресурси: 1, 2, 6, 8, 15.

Тема 5. Україна в контексті міжнародних міграційних процесів

Задача 1.

Розв'язати задачу: Нехай в Україні ринок праці характеризується наступними умовами. Крива попиту описується рівнянням: $DA = 420 - 20W$, а крива

пропозиції: $SA = 260 + 12W$ (де Da , Sa – рівень зайнятості в млн. чол., а W – рівень заробітної плати в грошових одиницях за годину). В Польщі криві попиту і пропозиції відповідно описуються рівняннями: $DB = 280 - 6W$ і $SB = 180 + 10W$.

- a. Визначте стан ринку праці в ситуації закритої економіки.
- b. Оцініть наслідки трудової еміграції на рівні 20 млн. осіб.

Задача 2.

Ринок праці в країнах «А» та «Б» описується такими параметрами:

- a. - в країні «А» функція попиту $D_L = 100 - 20W$, а функція пропозиції $S_L = 20 + 20W$,
- b. - в країні «Б» функція попиту $D_L = 80 - 20W$, а функція пропозиції $S_L = 40 + 20W$.
- c. Чи можливий міжнародний рух робочої сили поміж країнами «А» та «Б»? Якщо можливий, то
- d. - який його потенційний напрямок?
- e. - при умові зняття всіх обмежень на міжнародний рух робочої сили, яким буде рівень еміграції, якщо погодинна ставка заробітної плати в країні еміграції зросла на 0,5 дол.?
- f. - яким стане рівень заробітної плати в країні імміграції?

Задача 3

Ринок праці в країнах «А» та «Б» описується такими параметрами:

- a. - в країні «А» функція попиту $D_L = 42 - 3W$, а функція пропозиції $S_L = 15 + 6W$,
- b. - в країні «Б» функція попиту $D_L = 35 - 2W$, а функція пропозиції $S_L = 10 + 3W$.
- c. Чи можливий міжнародний рух робочої сили поміж країнами «А» та «Б»? Якщо можливий, то який його потенційний напрямок?
- d. - при умові зняття всіх обмежень на міжнародний рух робочої сили, яким буде рівень еміграції, якщо погодинна ставка заробітної плати в країні еміграції зросла на 0,7 дол.?
- e. - яким стане рівень заробітної плати в країні імміграції?
- f. - визначте еміграційну квоту в країні-донорі робочої сили та імміграційну квоту в країні-реципієнті робочої сили.

Задача 4.

Визначте погодинну заробітну плату на світовому ринку та на внутрішньому ринку України. Якщо функція попиту праці дорівнює $D_l = 100 -$

4*р, а функція пропозиції праці – $S_I=10+5 \cdot p$, (р – зарплата дол. за годину), але на ринку Польщі відповідні функції мають вигляд: $D_I^*=95-5 \cdot p$ та $S_I^*=15+2 \cdot p$.

Задача 5.

Ринок праці в Україні та Польщі описується такими параметрами:

- в Україні функція попиту $D_L=100-5W$, а функція пропозиції $S_L=60+3W$,

- в Польщі функція попиту $D_L=120-3W$, а функція пропозиції $S_L=40+5W$.

Завдання:

1. Чи можливий міжнародний рух робочої сили поміж Україною та Польщею?
2. Якщо можливий, то:
 - а) який його потенційний напрямок?
 - б) при умові зняття всіх обмежень на міжнародний рух робочої сили, яким буде рівень еміграції, якщо погодинна ставка заробітної плати в країні еміграції зросла на 1 дол.?
 - в) яким стане рівень заробітної плати в країні імміграції?

Задача 6.

В таблиці подано дані щодо міграційного руху в Україні.

	кількість іммігрантів	кількість емігрантів
2002	42 473	76 264
2003	39 489	63 699
2004	38 567	46 182
2005	39 580	34 997
2006	44 227	29 982
2007	46 507	29 669
2008	37 323	22 402
2009	32 917	19 470
2010	30 810	14 677
2011	31 684	14 588
2012	76 361	14 517
2013	54 100	22 187
2014	42 698	21 599
2015	30 659	21 409
2016	14 311	6 465
2017	28 360	20 234
2018	39 307	24 252
2019	45 011	26 789

Завдання:

1. За даними таблиці розрахуйте міграційне сальдо, темпи росту та приросту імміграції, еміграції та міграційного сальдо;

2. За результатами проведених розрахунків зробіть висновки

Задача 7

В Київській області середньорічна чисельність населення становить 18 млн. чол. За рік прибуло з інших районів 1,5 млн. чол., зменшилося — 0,9 млн. чол.

Завдання

1. Визначити сальдо міграції
2. Валову міграцію
3. Коефіцієнти інтенсивності міграції.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правова база: 1,2,3

Основний: 1,2,4,5.

Додатковий: 13,25, 37, 39,42, 76, 77

Інтернет-ресурси: 2, 3,8,9.

Тема 6. Міжнародний туризм як форма розвитку інтеграційних комунікацій України

Задача 1.

Ситуаційне завдання: Як керівник відділу міжнародного туризму в Україні, Ваша мета — розробити та реалізувати стратегію збільшення кількості міжнародних туристів, які відвідують країну, а також сприяти інтеграції та спілкуванню між різними культурами.

Завдання:

- а. Провести дослідження ринку, щоб зрозуміти поточний стан міжнародного туризму в Україні та визначити потенційні цільові ринки.
- б. Охарактеризуйте партнерські відносини з туроператорами, туристичними агентствами та авіакомпаніями для підвищення впізнаваності та доступності України як туристичного напрямку.
- с. Створіть комплексну маркетингову кампанію для популяризації культурної спадщини України, природних пам'яток та унікальних вражень серед потенційних туристів (оберіть будь-яку історичну або природну пам'ятку).
- д. Організація програм культурного обміну та заходів для сприяння міжкультурному спілкуванню та взаєморозумінню між громадянами України та іноземними туристами.

е. Розробити та впровадити план покращення інфраструктури та послуг, доступних для туристів, включаючи розміщення, транспорт та культурні пам'ятки.

ф. Співпрацювати з урядовими установами та місцевими організаціями, щоб забезпечити відповідність розвитку туризму загальним цілям економічного та культурного зростання країни. (Охарактеризуйте з якими установами будете встановлювати співпрацю)

Задача 2

Ситуаційне завдання. Проблема: «Розвиток туризму в Україні: вирішення проблем туристичних ресурсів та інфраструктури»

Мета: Визначити виклики розвитку туризму в Україні та запропонувати шляхи їх вирішення на основі досвіду провідних країн.

Завдання:

а. Провести комплексний аналіз сучасного стану туристичних ресурсів та інфраструктури України.

б. Визначте основні виклики розвитку туризму в Україні, такі як обмежені туристичні ресурси та недостатня інфраструктура.

с. Дослідити досвід провідних країн у розвитку туристичних ресурсів та інфраструктури.

д. Оцініть ефективність стратегій і рішень, реалізованих цими країнами для подолання подібних викликів.

е. Розробити рекомендації щодо покращення туристичних ресурсів та інфраструктури України з урахуванням досвіду провідних країн.

ф. Представте висновки та рекомендації у форматі звіту чи презентації, включаючи конкретні плани дій та бюджетні кошториси.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правова база: 17, 18

Основний: 3, 4, 5.

Додатковий: 3, 10, 25, 26, 27, 28, 29, 39, 45, 48, 54, 63, 76, 78

Інтернет-ресурси: 1, 2, 6, 8, 15.

Тема 7. Міжнародне інвестиційне співробітництво України

Задача 1.

Ситуаційне завдання. Проблема: Уряд України хоче розвивати свою інвестиційну інфраструктуру, щоб залучити більше іноземних інвестицій і прискорити економічне зростання. Проте в країні немає чіткого плану

досягнення цієї мети та обмежений досвід реалізації ефективних заходів. Уряд хоче на основі досвіду провідних країн створити комплексну стратегію розвитку інвестиційної інфраструктури в Україні.

Завдання:

- a. Провести дослідження інвестиційної інфраструктури провідних країн та виявити передовий досвід.
- b. Проаналізуйте поточний стан інвестиційної інфраструктури в Україні та визначте напрями для покращення.
- c. Розробити комплексний план удосконалення інвестиційної інфраструктури в Україні з урахуванням досвіду провідних країн.
- d. Визначити необхідні заходи та політику для створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні, включаючи податкові стимули та спрощене регулювання.
- e. Встановлення партнерства та співпраці з міжнародними організаціями та провідними країнами для підтримки розвитку інвестиційної інфраструктури в Україні.

Задача 2.

Ситуаційне завдання. Проблема: Групі економістів поставлено завдання проаналізувати вплив інвестиційного клімату на прямі іноземні інвестиції в економіку України та порівняти його з досвідом провідних країн. Вони повинні представити свої висновки урядовцям і надати рекомендації щодо покращення інвестиційного клімату в Україні.

Завдання:

- a. Провести дослідження поточного інвестиційного клімату в Україні та його впливу на прямі іноземні інвестиції.
- b. Вивчати досвід провідних країн у залученні іноземних інвестицій та їхній інвестиційний клімат.
- c. Проаналізуйте дані щодо прямих іноземних інвестицій в Україну та порівняйте їх із досвідом провідних країн.
- d. Визначте ключові фактори, що сприяють формуванню інвестиційного клімату в Україні, та оцініть їхній вплив на прямі іноземні інвестиції.
- e. Дати рекомендації щодо покращення інвестиційного клімату в Україні на основі аналізу та порівняння з провідними країнами.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 4,5.

Додатковий: 14,20,45,46, 58,67, 71.

Інтернет-ресурси: 1,2, 8,15,23,25-30

Тема 8. . Національна валютна система України як складова світової валютної системи

Задача 1

У трьох регіональних фінансових центрах встановлені наступні обмінні курси валют:

У Києві 10 злотих = 82,95 гривні.

У Польщі 1000 японських єн = 33.73 злотих.

У Японії 1 гривна = 3,57 японських єн

початку укладення угоди. Премія за кредитний ризик – 2%.

Завдання: проілюструйте можливість отримання прибутку з використанням трьохстороннього арбітражу на суму 100000 гривень

Задача 2

10 лютого банк уклав на умовах спот угоду про залучення 5 млн. гривень строком на три місяці під 17%. Паралельно банк уклав угоду про розміщення 5 млн. грн. під 18% на такий самий термін. Дата валютування обох угод – 12 лютого, дата закінчення депозитів – 12 травня. Яка позиція банку і якій дохід або збиток банку від операції?

Задача 3.

1. Пропозиція національної валюти визначається рівнянням $S=4+2 \cdot P$, попит – $D=92-2 \cdot P$. Рівноважна ціна досягла 30 одиниць за рахунок зміни попиту на національні товари. Що необхідно зробити ЦБ для регулювання заданого валютного курсу.

2. Відомі такі курси валют:

	Купівля	Продаж
Долар США / євро	0,92	0,93
Долар США/ українська грн.	36,96	38,54

Розрахувати крос-курс купівлі та продажу євро до гривні.

Задача 4.

Вирішити задачу: Припустимо, що між Україною та США діє система вільно плаваючих валютних курсів. Визначте, як вплине кожна з наведених нижче подій на курси гривні та долара. Аргументуйте Ваші відповіді. Подайте графічні ілюстрації до кожної з наведених ситуацій:

1) американський імпортер придбав партію українських вин марки «Merlot Reserve»;

2) Українська автомобільна корпорація (УкрАВТО) приймає рішення будувати складальний завод у Лос-Анджелесі;

- 3) американський студент вирішує провести канікули в Україні;
- 4) прогнозні оцінки показують, що міжнародна вартість гривні найближчим часом суттєво зменшиться;
- 5) у США утворюється дефіцит платіжного балансу по операціях із Україною. Опишіть, яким чином буде врегульовано дефіцит платіжного балансу в умовах плаваючих валютних курсів.

Задача 5

Плитка чорного пористого шоколаду у Німеччині коштує 4 євро, в Україні – 8 грн. Яка ціна німецького шоколаду, виражена в українському шоколаді, при валютному курсі 6,7 грн. за євро? При інших рівних умовах як зміниться ця відносна ціна, якщо євро подорожчає на 30 коп.? Подорожчав чи здешевів український шоколад відносно німецького порівняно з первісною ситуацією?

Задача 6

Використовуючи приведені в таблиці дані, визначте крос-курси валют, заповнивши порожні ячейки (інформація у таблиці читається зліва направо і знизу уверх, напр. 1 ам. долар дорівнює 141,96 японських ієн, і т.д., так само у випадку інших валютних пар).

	JPY	CHF	GBP	USD	EUR	UAH
JPY	1					
CHF		1				
GBP			1			
USD				1		
EUR	141,96	1,3680	0,8860	1,3645	1	15,40
UAH						1

Задача 7.

Котирування основних валют на Форекс 15.05.17

EUR/USD	1,3925	Mon 13:20
GBR/USD	1,6712	Mon 13:20
USD/CHF	0,8868	Mon 13:18
USD/JPY	102,51	Mon 13:18
AUD/USD	0,9324	Mon 13:20
USD/CAD	1,0933	Mon 13:20
EUR/CHF	1,2197	Mon 13:20

EUR/GBP	0,8238	Mon 13:20
EUR/JPY	141,21	Mon 13:19
GBP/CHF	1,4805	Mon 13:20
GBP/JPY	171,38	Mon 13:20
USD/AED	3,6730	Mon 13:19
USD/AUD	1,0713	Mon 13:19
USD/BRL	2,2193	Mon 13:15
USD/CLP	551,47	Mon 13:15
USD/CNY	6,2118	Mon 9:16
USD/CYP	0,4272	Mon 13:00
USD/CZK	19,9549	Mon 13:19
USD/DKK	5,4312	Mon 13:20
USD/EEK	11,7303	Mon 13:20
USD/EGP	6,9748	Mon 13:19
USD/EUR	0,7274	Mon 13:20
USD/GBP	0,6018	Mon 13:20
USD/HKD	7,7551	Mon 13:15
USD/HRK	5,5544	Mon 13:19
USD/HUF	223,0121	Mon 13:19
USD/ILS	3,4860	Mon 13:19
USD/INR	60,1106	Mon 13:18
USD/ISK	112,750	Mon 13:19
USD/KRW	1054,36	Mon 13:18
USD/KWD	0,2817	Mon 13:19
USD/KZT	182,0494	Mon 10:16
USD/LTL	2,5113	Mon 13:19
USD/LVL	0,5082	Mon 13:19
USD/MXN	12,9691	Mon 13:19
USD/RUR	35,4962	Mon 13:15
USD/UAH	11,6015	Mon 12:26
USD/XDR	1,5417	Mon 18:18
USD/ZAR	10,4412	Mon 13:19

Використовуючи приведені в таблиці котирування, визначте крос-курси:

- а) бразильського реала до української гривні (BRL/UAH);
- б) бразильського реала до китайського юаня (BRL/CNY);
- в) британського фунта до бразильського реала (GBP/BRL);

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правова база: 8, 9,14,16

Основний: 1, 2,5.

Додатковий: 3,37,39, 46, 44,76,77

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОЗВ'ЯЗКУ ЗАДАЧ.

Для тем 3-7 та 11

1. Показник інтегрованості – використовується для визначення ступеня залежності економіки від світової системи господарства.

а) експортна квота, вона визначається за функцією, як відношення вартості експорту до вартості валового внутрішнього продукту за відповідний період:

$$K_e = (E/VBП) * 100\%$$

Експортна квота характеризує значимість експорту для економіки країни, окремих галузей та окремих видів продукції.

б) імпортна квота. Вона визначається як відношення вартості імпорту до вартості валового внутрішнього продукту:

$$K_i = (I/VBП) * 100\%$$

в) зовнішньо торгівельна квота – визначається як співвідношення сукупної вартості експорту та імпорту поділеної навпіл до вартості валового внутрішнього продукту.

1. Показники обсягів – характеризують обсяги зовнішньоекономічних зв'язків. До них відносять:

а) обсяг експорту та імпорту товарів;

б) зовнішньоторгівельний оборот – це сукупний об'єм експорту та імпорту товарів за визначений період часу;

в) генеральна торгівля – це вартість зовнішньоторгівельного обороту та вартість транзитних товарів;

г) реекспорт – це вивезення раніше ввезених товарів; д) реімпорт – це ввезення раніше вивезених товарів; е) офіційні валютні резерви.

б. Структура зовнішньоекономічних зв'язків. До неї відносяться:

а) товарна структура – це розподіл експорту та імпорту за основними товарними позиціями;

б) географічна структура – це розподіл зовнішньоекономічних операцій за групами країн та регіонами;

в) інструментальна структура – це розподіл зовнішньоекономічних зв'язків між суб'єктами товарного обміну.

с. Показники результативності ЗЕД:

а) експорт на душу населення:

$E_{дн} = E/K$ – обсяг експорту у звітному році;

K – кількість населення України. б) імпорт на душу населення:

І_{дн} = І/К_в) зовнішньоторгівельний оборот:

$$\text{ЗТО}_{\text{дн}} = \text{ЗТО}/\text{К}$$

Для тем 7 та 11

1. За критерієм динаміки зовнішньоторговельних операцій виділяють такі показники:

1.1. Темпи росту експорту – показує динаміку зміни обсягу експорту, і визначається як співвідношення між обсягом експорту у звітному році відповідно до базисного. Розраховується у відсотках.

$$\text{Т}_{\text{п.е.}} = \frac{(\text{Т п.е.})_{\text{з.р.}}}{(\text{Т п.е.})_{\text{б.р}}} \times 100\% ,$$

де Т_{р.е.} – темп росту імпорту;

Е_{з.р.} – обсяг експорту у звітному році; Е_{б.р.} – обсяг експорту у базисному році.

1.2. Темпи росту імпорту – показує динаміку змін обсягу імпорту, розраховується у відсотках як співвідношення між обсягом імпорту у звітному році до базисного року.

$$\text{Т}_{\text{р.і.}} = \frac{\text{І}_{\text{з.р.}}}{\text{І}_{\text{б.р}}} \times 100\%$$

де Т_{р.і.} – темп росту імпорту;

І_{з.р.} – обсяг імпорту у звітному році; І_{б.р.} – обсяг імпорту у базисному році.

1.3 Темпи росту зовнішньоторговельного обороту (ЗТО) – показує як змінюється величина обсягу ЗТО відносно інших років, розрахунок здійснюється у відсотках – співвідношення даної величини у звітному році до базового року.

$$\text{Т}_{\text{р.ЗТО}} = \frac{\text{ЗТО}_{\text{з.р.}}}{\text{ЗТО}_{\text{б.р.}}} \times 100\% ,$$

де Т_{р.ЗТО} – темп росту ЗТО;

ЗТО_{з.р.} – величина ЗТО у звітному періоді; ЗТО_{б.р.} – величина ЗТО у базовому періоді.

1.4 Темпи приросту експорту – відсоткове співвідношення між темпами росту експорту у звітному та базовому роках відповідно.

$$T_{п.е.} = \frac{(T_{п.е.})_{з.р.}}{(T_{п.е.})_{б.р.}} \times 100\% ,$$

де $T_{п.е.}$ – темп приросту експорту;

$(T_{п.е.})_{з.р.}$ – темп росту експорту у звітному періоді; $(T_{п.е.})_{б.р.}$ – у базовому періоді.

1.5 Темп приросту імпорту – розрахунок показника здійснюється як відношення між темпами росту імпорту у звітному і базовому роках, вимірюється у відсотках.

$$T_{п.ЗТО} = \frac{(T_{п.ЗТО})_{з.р.}}{(T_{п.ЗТО})_{б.р.}} \times 100\% ,$$

де $T_{п.і.}$ – темп приросту імпорту;

$(T_{п.і.})_{з.р.}$ – темп приросту імпорту у звітному періоді; $(T_{п.і.})_{б.р.}$ – у базовому періоді.

1.6 Темп приросту зовнішньоторговельного обігу – розраховується за даною формулою:

$$T_{п.ЗТО} = \frac{(T_{п.ЗТО})_{з.р.}}{(T_{п.ЗТО})_{б.р.}} \times 100\% ,$$

де $T_{п.ЗТО}$ – темп приросту ЗТО;

$(T_{п.ЗТО})_{з.р.}$ – темп росту ЗТО у звітному році; $(T_{п.ЗТО})_{б.р.}$ – у базовому році.

Методика розрахунку крос-курсів

1. Крос-курс - це відносний курс однієї валюти до іншої валюти. Розрахунок крос-курсу відбувається за формулою:

$$\text{Cross-rate} = (\text{Exchange rate of currency A to currency B}) / (\text{Exchange rate of currency B to currency C})$$

Де:

Exchange rate of currency A to currency B - курс валюти А до валюти В;

Exchange rate of currency B to currency C - курс валюти В до валюти С.

Наприклад, якщо курс долара до євро становить 1,20 і курс євро до фунту стерлінга становить 0,85, то крос-курс долара до фунту стерлінга можна розрахувати за формулою:

$$\text{Cross-rate (USD to GBP)} = (1,20) / (0,85) = 1,41$$

Тобто крос-курс долара до фунту стерлінга становить 1,41.

Якщо маємо двостороннє котирування то існують правила:

А) Розрахунок крос-курсу для валют із прямим кутуванням до долара США (долар є базою котирування для обох валют):

Для одержання сторони bid крос-курсу слід розділити сторону bid курсу валюти, що виступає в крос-курсі валютою котирування, на сторону offer курсу валюти, що у крос-курсі служить базою котирування ;

Для одержання сторони offer крос-курсу розділити сторону offer курсу валюти, що виступає в крос-курсі валютою котирування, на сторону bid курсу валюти, що у крос-курсі служить базою котирування.

$$\begin{array}{lcl} \text{Пряме котирування} = \text{bid} & \swarrow \searrow & \text{offer} \\ \text{Пряме котирування} = \text{bid} & \swarrow \searrow & \text{offer} \end{array}$$

Б) Розрахунок крос-курсу для валют із прямими та непрямими котируванням до долара США, де долар є базою котирування для однієї із валют.

- Для одержання лівої сторони Bid крос-курсу слід помножити сторони Віддоларових курсів цих валют;
- Для одержання правої сторони Offer слід помножити сторони Offer доларових курсів цих валют.

$$\begin{array}{lcl} \text{Пряме котирування} = & \text{Bid} & / \quad \text{Offer} \\ & \updownarrow & \updownarrow \\ \text{Непряме котирування} = & \text{Bid} & / \quad \text{Offer} \end{array}$$

Для тем 3-7, 11 та 18

Попит, пропозиція, їх взаємодія

Приклад задачі:

Попит і пропозиція на товар визначають рівняння:

$$Q_D = 1000 - 40P, Q_S = 300 + 30P,$$

де Q – кількість товару; P – ціна товару.

Розрахуйте параметри рівноваги ринку.

Держава встановлює на товар фіксовану ціну 8 грн. Охарактеризуйте наслідки зміни ціни і покажіть їх графічно.

Розв'язання

Для ринкової рівноваги характерне те, що кількість товару, яку бажають купити покупці дорівнює кількості товару, яку готові продати продавці:

$$Q_D = Q_S.$$

Прирівнявши праві частини рівнянь попиту і пропозиції, знайдемо рівноважну ціну, що задовольняє як покупців, так і продавців:

$$1000 - 40P = 300 + 30P; 70P = 70; \quad P = 10 \text{ (грн)}.$$

Підставивши значення рівноважної ціни у будь-яке з двох рівнянь, визначимо рівноважний обсяг продукції:

$$1000 - 40 \cdot 10 = 600 \text{ (од.)}.$$

Встановлення державою фіксованої ціни 8 грн викличе порушення рівноваги на ринку. Щоб визначити, до яких наслідків це призведе (надлишку чи дефіциту), розрахуємо обсяг попиту і пропозиції за фіксованої ціни:

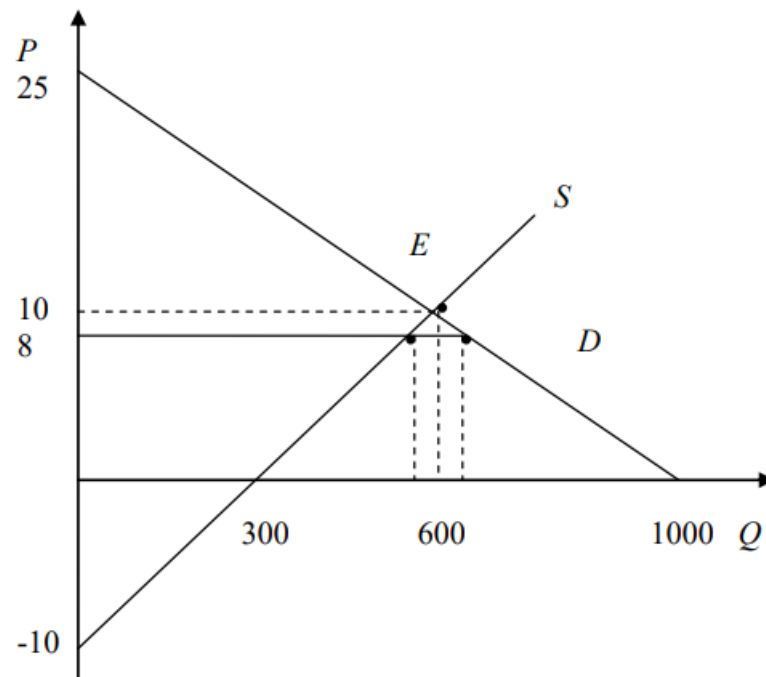
$$Q_D = 1000 - 40 \cdot 8 = 1000 - 320 = 680;$$

$$Q_S = 300 + 30 \cdot 8 = 300 + 240 = 540.$$

$$Q_D - Q_S = 680 - 540 = 140 \text{ (од.)}.$$

Обсяг попиту перевищує обсяг пропозиції на 140 одиниць товару. На ринку має місце дефіцит.

Для розв'язання задачі графічно, побудуємо криві попиту і пропозиції за їх рівняннями. Точка перетину (E) буде точкою рівноваги. Абсциса її покаже рівноважну кількість товару (600), ордината – рівноважну ціну (10). Для визначення наслідків встановлення державою фіксованої ціни проведемо горизонтальну лінію на рівні 8 грн до перетину з лініями попиту і пропозиції. Опустивши перпендикуляри з точок перетину на вісь Q, визначимо обсяги попиту і пропозиції за новою ціною (відповідно 680 і 540 од.). Розмір дефіциту – 140 од. товару.

Відповідь: параметри рівноваги: рівноважна ціна 10 грн, рівноважна кількість товару 600 од. Встановлення державою фіксованої ціни 8 грн призведе до появи на ринку незадоволеного попиту (дефіциту) в розмірі 140 од. товару.

Для теми 18

1. **Завдання.** Відомо: 1) $V=100000$ USD – сума на здійснення валютної операції;
 - 2) $K_1= 2$ GBP/ USD – курс англійського фунту по відношенню до долара США.
 - 3). $K_2= 1,8$ EUR/GBP – курс євро по відношенню до GBP.
 - 4) $K_3= 3$ EUR/USD – курс євро по відношенню до долара.
- K_1, K_2, K_3 – курси, що одночасно існують на різних валютних ринках.

Завдання. Використовуючи різні курси валют, проведіть операцію потрійного валютного арбітражу з метою отримання прибутку в USD.

Методичні рекомендації до розв'язку.

1. Переведіть V в GBP ($V_1 = V \times K_1$)
 2. Переведіть V_1 в EUR ($V_2 = V_1 \times K_2$)
 3. Переведіть V_2 в USD ($V_3 = V_2 \times K_3$)
 4. Визначте прибуток від потрійного валютного арбітражу ($P = V_3 - V$).
2. При здійсненні депозитних операцій в іноземній валюті процентна сума розраховується на базі простого процента:

Сума нарахованих процентів $= A \times R \times D / (B \times 100)$ де:

A – сума депозиту;

R – ставка процента;

D – кількість днів процентного періоду;

B – базова кількість днів у році (360 або 365).

Для більшості валют базова кількість днів у році розраховується як 360, але для деяких валют (британський фунт, ірландський фунт, бельгійських франк, сінгапурський долар, гонконгівський долар, південноафриканський ренд) базова кількість днів у році дорівнює 365.

Для теми 19

Для визначення загального сальдо платіжного балансу необхідно окремо визначити сальдо за трьома його основними рахунками.

1. Сальдо рахунку поточних операцій (Current account balance) визначається як співвідношення між надходженнями і виплатами коштів за експортно-імпортними операціями, а також первинними і вторинними доходами.

Сальдо рахунку поточних операцій визначається за допомогою наступної формули:

$$CAB = X - M + BPI + BSI$$

де CAB (Current account balance) – сальдо рахунку поточних операцій (“+” активне; “—” дефіцит);

X (eXport) – експорт товарів і послуг (“+”); M (iMport) – імпорт товарів і послуг (“—”);

BPI (balance of primary income) – сальдо первинного доходу (надходження мінус виплати);

BSI (balance of secondary income) – сальдо вторинного доходу (надходження мінус виплати);

Якщо валютні надходження від експорту товарів, надання послуг, отримання первинних і вторинних доходів перевищують відповідні платежі за імпортом товарів і послуг та виплати доходів нерезидентам, то рахунок поточних операцій має активне сальдо (“+”). У протилежному випадку він зводиться з дефіцитом (“—”), тобто валютні платежі за імпортом перевищують надходження від експорту.

2. Сальдо рахунку операцій з капіталом (Capital account balance) визначається як співвідношення між надходженнями в країну і передачею нерезидентам капітальних трансфертів і нефінансових активів.

Сальдо рахунку операцій з капіталом визначається за наступною формулою:

$$KAB = KT + NA$$

де KAB (Capital account balance) – сальдо рахунку операцій з капіталом (“+” активне; “—” дефіцит);

KT (Capital transfers) – капітальні трансферти (“+” при отриманні; “—” відповідно при їх передачі нерезидентам)

NA (Nonfinancial assets) – нефінансові активи (“+” при отриманні; “—” при передачі нерезидентам).

Якщо надходження в країну капітальних трансфертів і нефінансових активів перевищують відповідні обсяги передачі цих цінностей нерезидентам, то рахунок операцій з капіталом має активне сальдо (“+”). У протилежному випадку він зводиться із дефіцитом (“—”).

3. Сальдо фінансового рахунку (Financial account balance) відображає співвідношення між надходженнями і платежами, пов’язаними із змінами зовнішніх активів і зобов’язань країни, що виникають внаслідок здійснення прямих, портфельних та інших інвестицій.

Сальдо фінансового рахунку визначається за формулою:

$$FAB = DI + PI + FD + OI + RT$$

де FAB (Financial account balance) – сальдо фінансового рахунку (“+” активне; “—” дефіцит);

DI (Direct investment) – прямі інвестиції (активи мінус пасиви);

PI (Portfolio investment) – портфельні інвестиції (активи мінус пасиви);

FD (Financial derivatives) – фінансові деривативи (активи мінус пасиви);

OI (Other investment) – інші інвестиції (активи мінус пасиви);

RT (Reserve asset transactions) – операції із резервними активами.

Знак «плюс» або «мінус» за кожною складовою фінансового рахунку при визначенні його сальдо залежить від того, як змінювались відповідні активи і зобов’язання. Тобто зміна зі знаком “плюс” зазначає збільшення

активів чи зобов'язань, а зміна зі знаком “мінус” – зменшення активів чи зобов'язань. Тому для розрахунку сальдо фінансового рахунку за кожною його складовою треба від активів відняти пасиви, а отримані результати віднімання з відповідним знаком («+» чи «-») сумувати і визначити у такий спосіб загальне сальдо фінансового рахунку.

Сальдо фінансового рахунку зі знаком “плюс”, означає, що чисте збільшення активів перевищує чисте збільшення зобов'язань (тобто зростають вимоги до інших країн). Від'ємне сальдо показує перевищення обсягів чистого збільшення зобов'язань над чистим збільшенням активів (тобто зростають зобов'язання перед іншими країнами). Таким чином, знак «+» показує чисте кредитування, а знак «-» чисте запозичення.

У разі перевищення припливу капіталу в країну над його відпливом фінансовий рахунок буде мати сальдо зі знаком

«мінус», що і демонструє перевищення обсягів чистого збільшення зобов'язань над чистим збільшенням активів (тобто показує чисті запозичення).

У разі перевищення відпливу капіталів з країни над їх припливом фінансовий рахунок матиме сальдо зі знаком

«плюс», що означає, що економіка надає кошти іншому світу, тобто чисте збільшення активів перевищує чисте збільшення зобов'язань або країна здійснює погашення наявних зобов'язань.

Принцип подвійного запису, що використовується при побудові платіжного балансу, означає, що сума всіх міжнародних операцій – поточних, операцій з капіталом і фінансових – в теорії дорівнює нулю. Відповідно, сальдо фінансового рахунку показує, як фінансується сума сальдо рахунку поточних операцій і сальдо рахунку операцій з капіталом.

Це означає, що сума сальдо поточного рахунку та рахунку операцій з капіталом має дорівнювати сальдо фінансового рахунку (з урахуванням помилок і упушень).

Дана тотожність виражається наступним рівнянням:

$$CAB + KAB = FAB - E\&O$$

де CAB (Current account balance) – сальдо рахунку поточних операцій;

KAB (Capital account balance) – сальдо рахунку операцій з капіталом;

FAB (Financial account balance) – сальдо фінансового рахунку;

E&O (Net errors and omissions) – чисті помилки і упушення; Таким чином, дефіцит рахунку поточних операцій і рахунку операцій з капіталом має покриватися відповідним за обсягом сальдо фінансового рахунку, тобто чистим притоком капіталу. І навпаки, активне сальдо рахунку поточних

операцій може супроводжуватися чистим відтоком капіталу за фінансовим рахунком.

Загальна сума усіх величин сальдо рахунків платіжного балансу (з відповідними знаками) має дорівнювати нулю:

$$(CAB + KAB) - (FAB - E\&O) = 0$$

Для визначення сальдо зведеного платіжного балансу (дефіциту чи профіциту) необхідно відокремити групу статей, що відображають рух резервних активів та пов'язаних із ними статей (кредитів МВФ, виключного фінансування тощо).

Зміна резервів і відображає кінцевий результат, тобто сальдо зведеного платіжного балансу:

$$BP = CAB + KAB - FAB + E\&O = RT$$

де BP (Balance of Payments) – сальдо зведеного платіжного балансу;
CAB (Current account balance) – сальдо рахунку поточних операцій;

KAB (Capital account balance) – сальдо рахунку операцій з капіталом;

FAB (Financial account balance) – сальдо фінансового рахунку без резервних активів;

E&O (Net errors and omissions) – чисті помилки і упущення

RT (Reserve asset transactions) – операції із резервними активами

.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правова база

1. Конституція України: станом на 1 січня 2020 р. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.09.2022)
2. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2003, №№ 40-44, ст.356 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 01.09.2022)
3. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 01.09.2022)
4. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112 (зі змінами). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення: 03.09.2022)
5. Закон України Про зовнішньоекономічну діяльність. Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, № 29, ст. 377 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 03.09.2022)
6. Закон України Про публічні закупівлі. Відомості Верховної Ради, 2016, № 9, ст.89 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 04.09.2022)
7. Закон України Про міжнародні договори України. Відомості Верховної Ради України, 2004, № 50, ст.540 (зі змінами) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1906-15> (дата звернення: 02.09.2022)
8. [Закон України](#) Про Національний банк України. Відомості Верховної Ради України, 1999, № 29, ст.238 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=679-14> (дата звернення: 04.09.2022)
9. Закон України Про валюту і валютні операції. Відомості Верховної Ради, 2018, № 30, ст.239 (зі змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> (дата звернення: 03.09.2022)
10. Закон України Про режим іноземного інвестування. Відомості Верховної Ради України, 1996, № 19, ст. 80 (зі змінами). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр/> (дата звернення: 04.09.2022)
11. Закон України Про засади внутрішньої і зовнішньої політики. Відомості Верховної Ради України, 2010, № 40, ст.527 (зі змінами). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2411-17/> (дата звернення: 02.09.2022)
12. Постанова КМУ Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2019-2022 роки від 05 червня 2019 р. № 473. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya->

serednostrokovoyi-strategiyi-upravlinnya-derzhavnim-borgom-na-20192022-roki (дата звернення: 03.09.2022)

13. Постанова КМУ Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків від 24 лютого 2016 р. № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/166-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 02.09.2022)
14. Постанова Правління НБУ Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України від 14.07.2022 р. № 145. URL <https://document.vobu.ua/doc/13855> (дата звернення: 01.09.2022)
15. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України : Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) від 06.09.2001 р. No201. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01> (дата звернення: 01.09.2022)
16. Постанова Правління НБУ Про внесення змін до Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів від 12.07.2022 № 143. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0143500-22#Text> (дата звернення: 03.09.2022)
17. Стратегія сталого розвитку України 2030. Інформаційно-аналітичний бюлетень. 2020. URL: http://nbuviar.gov.ua/images/praktuka_susp_peretvoren/2021/20.pdf (дата звернення: 01.09.2022)
18. Експортна стратегія України: Дорожня карта стратегічного розвитку торгівлі 2017-2021. Міністерство економіки України. URL: <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=e6ab10fa-0ad9-4fe4-b8be-32f570693b64&title=EksportnaStrategiiaUkraini-DorozhniaKartaStrategichnogoRozvitkuTorgivli2017-2021> (дата звернення: 01.09.2022)
19. Наказ №16 Про затвердження інструкції з використання Е-каталогу Prozorro-Market. ДП «ПРОЗОРО». 27.05.2019. URL: <https://infobox.prozorro.org/news-mert/nakaz-16-pro-zatverdzhennya-instrukciji-z-vikoristannya-e-katalogu-prozorro-market> (дата звернення: 04.09.2022)

Основна

1. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навчально-практичний посібник. Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 193 с.
2. Бестужева С.В. Міжнародна економічна діяльність України : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ, 2016. 268 с.
3. Міжнародна економічна діяльність України : навчальний посібник /

Чернега О. Б. та ін. Львів : Магнолія 2006, 2018. 544 с.

4. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Гончаренко О. В. та ін. Київ : КНТЕУ, 2017. 704 с.
5. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Гончаренко О. В. та ін. Київ : КНТЕУ, 2021. 704 с.

Додаткова

1. Balassa B. Types of Economic Integration. World Bank Reprint Series: sixty-nine, 1976. URL: http://www.wds.worldbank.org/external/default/WDSPContentServer/WDSP/IB/2005/10/14/000178830_98101903371364/Rendered/PDF/REP69000TypesOfEconomicIntegration.pdf (дата звернення: 03.09.2022)
2. Baldwin Ch. Wyplosz. Economics of the European Integration. 2009. P. 141-159.
3. Financial monitoring in the bank as a market instrument in the conditions of innovative development and digitalization of economy / Vovk V. at all. Management and legal aspects of the risk-based approach. International Journal of Industrial Engineering and Production Research. 2020. 31(4). P. 559–570. DOI: 10.22068/ijiepr.31.4.559
4. Krugman P., Obstfeld M., Melitz M. J. International Economics. 9th edition, Harper Collins. New York. 2012. URL: <http://www.economia.unam.mx/cedrus/descargas/InternacionalEconomics.pdf>
5. Pugachevska K., Melnyk T., Kalyuzhna N. A Gravity Model Of Trade Turnover Between Ukraine And The Eu. Baltic Journal of Economic Studies. 2018. Vol. 4. No. 4. P. 217-222. DOI: 10.30525/2256-0742/2018-4-4-217-222
6. Vousden N. The Economics of Trade Protection, Cambridge University Press, 1990. URL: <http://ebooks.cambridge.org/ebook.jsf?bid=CBO9780511571978> (дата звернення: 01.09.2022)
7. World Trade Report 2009. P. 21-39. URL: http://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/world_trade_report09_e.pdf (дата звернення: 02.09.2022)
8. Андросова Т. В., Козуб В. О., Янчев А. В. Європейська інтеграція : навчально-методичний посібник. Харків : ХДУХТ, 2012. 202 с.
9. Андросова Т. В., Мельник Л. А., Шталь Т. В. Міжнародна інвестиційна діяльність : навчальний посібник. Харків : ХДУХТ, 2007. 321 с.
10. Баштанник В., Чубара Т. Політичний аспект в контексті реалізації євроінтеграційної стратегії України. Збірник наукових праць НАДУ при Президентіві України. 2012. № 2. С. 125-135.
11. Біловодська О. А., Матвеева А. Д. Аналіз міжнародного досвіду

- застосування інноваційних технологій у продуктовому ритейлі. Наукові праці ДВНЗ «Донецький національний технічний університет. Серія : економічна. 2019. № 1 (20). С. 21-33. DOI: 10.31474/1680-0044-2019-1(20)-21-33.
12. Білорус О. Г., Власов В. І. Глобальні трансформації торгівлі : монографія. Київ : Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАНУ, 2008. 226 с.
 13. Білорус О. Г., Мацейко Ю. М. Глобальна перспектива і сталий розвиток: Системні маркетингові дослідження : монографія. Київ : МАУП, 2010. 492 с.
 14. Буроменський М. В., Маланчук П. М. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом : підручник. Харків : Фірма «Консум», 2006. 592 с.
 15. Всесвітній економічний форум: Рейтинг глобальної конкурентоспроможності 2016-2017. URL: <http://edclub.com.ua/analytika/rubryka-cikavo-znaty-rozyciyi-ukrayiny-zavsimakomponentamy-indeksu-globalnoyi> (дата звернення: 01.09.2022)
 16. Гальчинський А. Європа і США – геополітичне суперництво. Економіка України. № 3 (496). березень 2009. 414 с.
 17. Глобалізація і сучасний міжнародний процес / Гуменюк Б. та ін. Київ : Університет «Україна». 2009. 508 с.
 18. Глобальна економіка : навчальний посібник / Мазурок П. П., Одягайло Б. М., Кулішов В. В., Сазонец О. М. Львів : Магнолія 2006, 2009. 208 с.
 19. Глобальна економіка століття XXI: людський вимір : монографія / Лук'яненко Г. Д. Київ : КНЕУ, 2008. 420 с.
 20. Глобальний конкурентний простір : монографія / Білорус О. Г. та ін. Київ : КНЕУ ім. В.Гетьмана, 2007. 680 с.
 21. Головіна М. Виставки та ярмарки – як одна із форм міжнародного співробітництва. Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД : зб. матер. доп. учасн. І Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. 2012. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/684> (дата звернення: 01.09.2022)
 22. Гончаренко Н. І. Міжнародна економічна діяльність країн Євросоюзу і України в контексті економічної лібералізації : монографія. Харків : Екограф, 2011. 151 с.
 23. Гражевська, Н. І. Економічні системи в епоху глобальних змін : монографія Київ : Знання, 2010. 431 с.
 24. Гриньов А. В., Шершенюк О. М., Овчаренко С. В. Міжнародна інноваційно-інвестиційна діяльність України. Вектор розвитку : монографія. Харків : ХНАДУ, 2008. 208 с.
 25. Данилишин Б. Криптовалюти – можливості та виклики. Новое Время. 07.09.2017. URL: <http://nv.ua/ukr/opinion/danylyshyn/kriptovaljuta->

- mozhlivosti-i-vikliki-1808363.html (дата звернення: 01.09.2022)
26. Демків Ю. М., Стукач Т. М. Українська туристична галузь у світовому середовищі : адаптація за умов впливу глобальної міжнародної кризи COVID-19. Фаховий науково-виробничий журнал : Бізнес-навігатор. 2020. №4(60). С. 31-34. URL: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.60-3> (дата звернення: 03.09.2022)
 27. Державна служба статистики України. Зовнішня торгівля України послугами у 2019 URL: http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2020/02/16.pdf?fbclid=IwAR38B6V8aXkgkliZx_ip-S8M63nVE0jLb-XbjtYaup672NyrzbGJQ4jObiQ (дата звернення: 02.09.2022)
 28. Динаміка міжнародної інвестиційної позиції України. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/IIP_y.pdf (дата звернення: 02.09.2022)
 29. Дубина М. В., Козлянченко О. М. Концептуальні аспекти дослідження сутності діджиталізації та її ролі в розвитку сучасного суспільства. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2019. № 3 (19). С. 21-32. DOI: 10.25140/2411-5215-2019-3(19)-21-32
 30. Експорт та імпорт України. Міністерство фінансів України. 2005-2019 рр. URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/eximp/> (дата звернення: 04.09.2022)
 31. Єдина торгова політика і рішення модернізаційних завдань Єдиного економічного простору. ЄАБР, 2012. URL: <https://eabr.org/> (дата звернення: 01.09.2022)
 32. Загарій В. К., Ковальчук Т. Г., Синільник В. В. Пріоритетність розвитку цифрової економіки для України. Приазовський економічний вісник. 2019. Вип. 2 (13). С. 64-68.
 33. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2018 році URL: <https://eu-ua.org/sites/default/files/inline/files/association-agreement-implementation-report-2018.pdf> (дата звернення: 03.09.2022)
 34. Зовнішня торгівля України: ХХІ століття : монографія / Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Іксарова Н. О. та ін. Київ : КНТЕУ, 2016. 600 с.
 35. Інноваційна економіка : монографія / під. ред. Л.Н. Івіна. Харків : НТУ «ХПІ», 2009. 588 с.
 36. Каніщенко О. Формування експортної спеціалізації України. Економіка України. 2009. №11. С. 76-79.
 37. Климко Г. Актуальне дослідження міжнародних інтеграційних процесів. Економіка України. №7. 2010. С. 89-90.
 38. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 228 с.

39. Колесніченко В. Ф., Омельченко О. І. Гроші та кредит : навчальний посібник у схемах і таблицях. Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. 160 с.
40. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку : монографія. Київ : Аграр Медіа Груп, 2019. 492 с.
41. Краус Н. М., Голобородько О. П., Краус К. М. Цифрова економіка : тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. Електронне фахове видання «Ефективна економіка». №1. 2018 URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf (дата звернення: 04.09.2022)
42. Крилова Н. В. Міжнародна торгівля : навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. 365 с.
43. Липов В. В. Міжнародна економічна інтеграція :практикум. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 204 с.
44. Матвієнко П. В. Розвиток грошово-кредитних відносин у трансформаційній економіці. Київ : Наукова думка, 2004. 253 с.
45. Мельник Т. М. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції : монографія. Київ : КНТЕУ, 2007.
46. Мельник Т. М., Пугачевська К. С. Детермінанти імпортозалежності економіки України. Проблеми економіки. 2019. № 2(40).С. 53-61. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-2-53-61> (дата звернення: 02.09.2022)
47. Менк'ю Н.Г. Принципи макроекономіки : підручник. Санкт-Петербург : Пітер, 2010. 585 с.
48. Міжнародна економіка : підручник / за заг. ред. Мазаракі А. А. Київ : КНТЕУ, 2014. Ч. 1. 563 с.
49. Міжнародна економіка : підручник / за заг. ред. Мазаракі А. А. Київ : КНТЕУ, 2014. Ч. 2. 323 с.
50. Міжнародна економіка : підручник / Румянцев А. П., Климко Г. Н., Рокоча В. В. та ін. Київ : Знання, 2006. 479 с.
51. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навчальний посібник / Шталь Т. В. та ін. Харків : Видавництво «Форт», 2015. 364 с.
52. Міжнародна економічна діяльність України: стан та тенденції розвитку : монографія / Чернега О. Б. та ін. Донецьк : ТОВ «Східний видавничий дім», 2012. 395 с.
53. Міжнародна інтеграція : навчальний посібник / Чернега О. Б., Білозубенко В. С., Бондаренко І.С. та ін. Донецьк : Каштан, 2009. 350 с.
54. Міжнародна торговельна діяльність : підручник / Рокоча В. В., Алькема В. Г., Ткаленко С. І., Співаковський С. В. та ін. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2018. 698 с.
55. Міжнародний бізнес : Підручник / Вергун В. А. та ін. Київ : ВПЦ

- «Київський університет», 2007. 499 с.
56. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник / Козака Ю. Г., Заєць М. А., Sporek T., Gribinsea A. та ін. Одеса : ТОВ ПЛУТОН, 2016. 352 с.
57. Міжнародні економічні відносини : підручник / Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Кудирко Л. П. та ін. Київ : КНТЕУ, 2017. 612 с.
58. Олефір В. К. Оцінка відкритості економіки України. Економічний вісник НТУУ «КПІ» : збірник наукових праць. 2012. № 9. С. 115-120.
59. Омельченко А. Поняття та ознаки зовнішньоекономічної діяльності як предмета правового регулювання. Право України. 2011. № 5. С. 218-223.
60. Онікієнко В. В., Ємельяненко Л. М., Терон І. В. Інноваційна парадигма соціально-економічного розвитку України : монографія. Київ : РВПС НАН України, 2009. 480 с.
61. Осика С. Г., Пятницький В. Т. Світова організація торгівлі : підручник. Київ : К. І. С., 2008. 516 с.
62. Передрій О. С. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. 264 с.
63. Прокушев Є.Ф. Зовнішньоекономічна діяльність. 2015. URL: https://stud.com.ua/39482/ekonomika/mizhnarodni_vistavki_yarmarki(дата звернення: 04.09.2022)
64. Прямі іноземні інвестиції (Україна). Міністерство фінансів України. 2017. URL: <https://index.minfin.com.ua/index/fdi/> (дата звернення: 03.09.2022)
65. Рогач О. І. Міжнародні інвестиції : Теорія і практика бізнесу транснаціональних корпорацій. Київ : Либідь, 2005. 720 с.
66. Руденко Л. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 632 с.
67. Савельєв Є. В. Міжнародна економіка : підручник. Київ : Знання, 2008. 622 с.
68. Світовий ринок товарів і послуг : підручник у 2 ч. / Мазаракі А. А., Воронова С. М., Чаус І. В. та ін. Харків : Вид-во «Ранок», 2008. 240 с.
69. Системи економічної безпеки держави : монографія / Власюк О. С. та ін. Київ : Видавничий дім «Стилос», 2010. 685 с.
70. Січкаренко К. О. Цифровізація як фактор змін в міжнародних економічних відносинах. Приазовський економічний вісник. 2018. Вип. 3(08) С. 30-34.
71. Степаненко А. С. Іноземні інвестиції в Україну: фінансування та оцінка ефективності / Київ : ЗАТ «НІЧЛАВА», 2010. 160 с.
72. Стратегічні виклики ХХІ сторіччя суспільству та економіці України : Том 3. Конкурентоспроможність української економіки / за ред. Гейця В. М., Семиноженка В. П., Кваснюка Б. Є. Київ : Фенікс. 2007. 556 с.
73. Струніна В. Іноземні інвестиції у контексті співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями. Економіка України. 2010. № 4.

74. Ткаченко О., Сухина Ю. Особливості формування системи державного управління зовнішньоекономічною діяльністю в умовах розвитку міжнародних інтеграційних процесів. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. 2011. № 4. С. 168-175.
75. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. Веб-сайт Українського інституту майбутнього. 2018. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html> (дата звернення: 03.09.2022)
76. Управління експортним потенціалом України : монографія / Мазаракі А. А. та ін. Київ : КНТЕУ. 2007. 209 с.
77. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку : монографія : у 2 т. / Лук'яненко Т. І., Поручник А. М., Антонюк Л. Л. та ін. Київ : КНЕУ, 2006. 816 с.
78. Филук Г. М. Конкуренція і монополія в епоху глобалізації : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім.І.Франка, 2009. 404 с.
79. Філіпенко А. Інтеграційні пріоритети України: бігравітаційна модель. Економіка України. №6. 2009. С. 11-22.
80. Філіпенко, А. С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. Київ : Знання, 2007. 670 с.
81. Філіпенко, А. С. Міжнародні економічні відносини : підручник. Київ : Либідь. 2008. 408 с.
82. Чернега О. Б., Білозубенко В. С. Інноваційна і науково-технологічна політика ЄС : навчальний посібник. Донецьк : ДонНУЕТ, 2008. 69 с.
83. Щербатенко О. Перспективи та перешкоди цифрової економіки України. 29.01.2018. URL: <https://nachasi.com/2018/01/29/what-makes-ukraine-digital/> (дата звернення: 03.09.2022)
84. Янковський М. Міжнародний обмін технологіями як фактор науково-технічного розвитку. Економіст. 2010. №12.

Internet-ресурси

1. Електронна бібліотека наукової літератури. URL: <http://info-library.com.ua/> (дата звернення: 02.09.2022)
2. Електронно-бібліотечна система znanium. URL: <http://znanium.com/> (дата звернення: 01.09.2022)
3. Інформаційний портал «Ліга-закон». URL: <http://liga.net/> (дата звернення: 04.09.2022)
4. Багатостороннє агентство з інвестиційних гарантій. URL: <https://www.miga.org/about-us> (дата звернення: 03.09.2022)
5. Офіційний веб-сайт міністерства економіки України. URL: <http://me.kmu.gov.ua> (дата звернення: 01.09.2022)

6. Міністерство економічного розвитку та торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення: 01.09.2022)
7. Офіційний веб-сайт НТФ ІНТЕС. URL: <http://qdpro.com.ua/> (дата звернення: 01.09.2022)
8. Офіційний веб-сайт державного комітету статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 01.09.2022)
9. Офіційний веб-сайт міністерства закордонних справ України. URL: <http://www.mfa.gov.ua> (дата звернення: 03.09.2022)
10. Офіційний веб-сайт міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua> (дата звернення: 01.09.2022)
11. Офіційний веб-сайт Організації об'єднаних націй. URL: <http://www.un.org> (дата звернення: 02.09.2022)
12. Офіційний веб-сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2022)
13. Офіційний веб-сайт ЮНКТАД. URL: <http://www.unctad.org> (дата звернення: 01.09.2022)
14. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <http://www.wto.org> (дата звернення: 04.09.2022)
15. НБУ Статистичні матеріали, статистичний бюлетень, зовнішній сектор, аналітичні матеріали. URL: <http://www.bank.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2022)
16. Нормативно-правова база з питань публічних (державних) закупівель в Україні. URL: <https://prozorro.tender-online.com.ua/zakonodavstvo/> (дата звернення: 03.09.2022)
17. Державна підтримка українського експорту. URL: <http://ukrexport.gov.ua/> (дата звернення: 01.09.2022)
18. Імпотери і експортери України. URL: <http://eximbase.com> (дата звернення: 01.09.2022)
19. ДержЗовнішІнформ. URL: <http://www.ukrdzi.com/> (дата звернення: 01.09.2022)
20. Рада бізнес-омбудсмена України. URL: <https://boi.org.ua/> (дата звернення: 04.09.2022)
21. Європейська бізнес асоціація. URL: <http://www.eba.com.ua/uk> (дата звернення: 04.09.2022)
22. Global Competitiveness Report. URL: <http://www.weforum.org> (дата звернення: 04.09.2022)
23. World investment report. URL: <http://unctad.org/wir> (дата звернення: 01.09.2022)
24. Офіційний сайт НАК «Нафтогаз». URL: <http://www.naftogaz.com> (дата звернення: 01.09.2022)

25. Рейтинг країн за показником Doing Business. URL: <https://www.doingbusiness.org/> (дата звернення: 01.09.2022)
26. Wall Street Journal. URL: <https://www.wsj.com/> (дата звернення: 02.09.2022)
27. The Economist. URL: <https://www.economist.com/> (дата звернення: 03.09.2022)
28. Haritage Foundation. URL: <https://www.heritage.org/> (дата звернення: 03.09.2022)
29. Freedom House. URL: <https://freedomhouse.org/> (дата звернення: 04.09.2022)
30. Transparency International. URL: <https://ti-ukraine.org/> (дата звернення: 04.09.2022)
31. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/external/index.htm> (дата звернення: 03.09.2022)
32. Світовий банк. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення: 01.09.2022)
33. Офіційний веб-сайт державного комітету статистики України: <http://ukrstat.gov.ua>
34. Офіційний веб-сайт міністерства закордонних справ України: <http://www.mfa.gov.ua>
35. Офіційний веб-сайт міністерства юстиції України: <http://www.minjust.gov.ua>
36. Офіційний веб-сайт Організації об'єднаних націй: <http://www.un.org>
37. Офіційний веб-сайт Верховної ради України: <http://zakon.rada.gov.ua/>
38. Офіційний веб-сайт ЮНКТАД: <http://www.unctad.org>
39. Офіційний сайт Світової організації торгівлі: <http://www.wto.org>
40. НБУ Статистичні матеріали, статистичний бюлетень, зовнішній сектор, аналітичні матеріали /<http://www.bank.gov.ua/>
41. Нормативно-правова база з питань публічних (державних) закупівель в Україні <https://prozorro.tender-online.com.ua/zakonodavstvo/>
42. Державна підтримка українського експорту / <http://ukrexport.gov.ua/>
43. Імпотери і експортери України / [http:// eximbase.com](http://eximbase.com)
44. ДержЗовнішІнформ / <http://www.ukrdzi.com/>
45. Рада бізнес-омбудсмена України / <https://boi.org.ua/>
46. Європейська бізнес асоціація / <http://www.eba.com.ua/uk>
47. Global Competitiveness Report // <http://www.weforum.org>
48. World invetstment report // <http://unctad.org/wir>
49. Офіційний сайт НАК «Нафтогаз»: <http://www.naftogaz.com>
50. Рейтинг країн за показником Doing Business <https://www.doingbusiness.org/>
51. Wall Street Journal <https://www.wsj.com/>
52. The Economist <https://www.economist.com/>
53. Haritage Foundation <https://www.heritage.org/>
54. Freedom House <https://freedomhouse.org/>

- 55. Transparency International <https://ti-ukraine.org/>
- 56. Міжнародний валютний фонд <https://www.imf.org/external/index.htm>
- 57. Світовий банк <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>